

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Lendvai István*

Cím: *A divatos Tabán*

Forrás: *Uj Budapest*

Bp
(Hely)

1921. 8. 24.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *640.24*

Hely

Idő *"1921"*

Személy

A divatos Tabán

(Második közlemény.)

A Tabán az ital és a zene városnegyede, s ha klaszszikus nevekkel mérnök napjait, azt kellene mondanunk, hogy ebben a kegyetlen kánikulában dél körül *Gambrius*, este *Bacchus* és *Apollo* az ur ideái, — igaz, hogy *Apollon* itt meg kell elégednie lant helyett citerával. Van még egy, igen fontos definíciónk. A Tabánban csak kétféle emberkategória lelhető: itt mindenki vagy vendéglős, vagy vendég, — tertium non datur. Aki természettudományos szemmel figyeli a Tabánt, mindennap három hangyavonulást szemlélhet. Reggel a varrólányok, a kis- és nagyhivatalnokok vonulnak hosszú sorban át az Erzsébet-hídon, Estefelé az innivégnyók serege vonul a népszerűbb kocsma felé. Éjszaka egy óra körül pedig a részegek és dalolók (vulgo. *üvöltők*) vert hadai vonulnak vissza rendetlen sorokban a győzelmes záróra rendőrsztaga elől. Már most lássuk, miféle kategóriákra oszlik viszont az ivók és dalolók tömege?

Kezdjük természetesen a benszülőtteken, az igazi *Reizenstütlereken*. Elégge kivesző faj, arról ismeretes, hogy ha hárman ülnek egy asztalnál, az egyik németül kezdi a mondanivalóját, a másik rácul folytatja a beszélgetést, a harmadik magyarul fejezi be, de mind a hárman tökéletesen megértik egymást és mind a hárman értenek a borokhoz, ismerik a tabáni söntések egész italtrepertoárját és titkos összeköttetések révén minden kocsmai specialitást tudnak öbudától Törökbalintig. Náluk a bornak és borivásnak világnézet, mondhatni *metafizikai jelentősége* van („mond meg, milyen bort iszol és megmondom, milyen ember vagy”), s ők fogták föl legelőször, már 1918. november elsején, hogy milyen országcsalás történt odaát az Astoriában „forradalom” címén. A szesztilalom első pillanatában megállapították, hogy az egész forradalom nem lehet becsületes és örvendetes dolog, mert aminek az öröme nem szabad még három-négy liter bort sem bekebelezni, az valami szomorú és ravasz história lehet, annak az ügynek lelkiismeretfurdalásai és titkolnivalói, félnivalói vannak. Ezt a tabáni ivók már az első napon áperzte megmondották, s hitükben csak megerősítette

őket a szomorú októberből lelkedzett még szomorúbb március, a szesztilalmas proletárdiktatura. Mondanom sem kell, hogy a szesznek híres lelakatolása itt sikerült a legkevésbé, és a nagyobbstilú ivók ma is büszkén emlegetik azt a tizenöt-huszóvi börtönt, amelyre őket a forradalmi törvényszék ítélte, s amelynek csak egy-két hetét ülték le börtönben, a többi most ülnek szorgalmasan és kötelességtudón a kocsmaiban. A rendes, komoly tabáni ivó nem kényes a mennyiség dolgában sem; ha az erszény vagy a mecénás engedi, naponta négyszer rug be és négyszer józanodik ki. Ugyancsak nem fukarkodik az idővel sem: ha más dolga nincs, délelőtt tizenegy-től éjjel egy óráig el tud ülni és időgölni egyazon kocsmai szederfa vagy nyárfa alatt, s már nagy lumpolásan kellett tulesnie, ha közben kissé el is szundit. Általában nagy hajlama van az iróniára, mihelyt gyenge borral, pancsoló vagy pláne goromba kocsmaárossal van dolga. Erre vall az a történet, amelynek hőstét a kocsmáros az utcára dobatta. A tökrészeg férfiú hűségesen odafeküdt keresztbe a kocsmáajtó elé. Mikor a rendőr felrázta és megkérdezte tőle, miért fekszik itt, így felelt:

— *Büntetésből*. Hadd lássa mindenki, milyen utolsó vendégek járnak ehhez a piszkos kocsmároshoz.

A másik efféle dokumentum az a dal, amely a szükeblű *Maradát* és az öreg, tiszta borkezelő *Preisslert* így állítja szembe egymással a budafekli dalárda ismert dalára:

*„Ellenben Marada
Pincében marada,
Benyomta a vizet,
S a vendég bort fizet.”*

Mire az ellenstrófa azt mondja:

*„Ellenben Preissler úr
Énnékem szemét szúr,
Magam se tudom: mér,
De ő tiszta bort mér.”*

Ugyancsak ez a fajta lelkes művelője a dálnak, lehetőleg citera vagy teljes Schrammel-kórus mellett. Legjobban a bécsi Gassenhauereket szereti és tőle telhetőleg éneklis, ha másképp nem, azzal a szekundkisérettel,

amelyet *Trittner*, a Tabán tréfas daltárja, szekant-kise-retnek nevezett el. A Gassenhauereken kívül az irredenta-dalokat kedvelik, mert legtöbbjük frontot járt a magyar haza védelmében és mert minden sváb vagy rác anyanyelvűségük mellett is mind becsületes magyarok, lelkes hazafiak, akik mélyen lenéznek oláhot, csehet, jugoszlávot. Legtöbbjük különben iparos és munkás, akiknek kedélyes marxizmusa ebbe a jelmondatba van tömörítve: „Az evésnél előre (hajolni), az ivásnál hátra, a n unknánál oldalt, hogy másnak is maradjon hely, mert nem illik tolakodni”. Ami pedig értelmi magaslatukat illeti, arra legjellemzőbb egy *Koronaheggyi*-nek titulált *Kronberger* nevű cipész kijelentése, akit valamelyik asztaltársa lebutázott.

— *Buta lehet az ember, csak ezze legyen hozzá!* — felelte ravaszul hunyorgatva a jeles férfiú, akinek Sokrat is igazat adott volna. Általában a találékony-ság jellemző vonásuk. Hallottam egyszer hajnaliában egy szörnyen dalos tabáni társaságot, amelyre egy komoly polgár ráförmedt az ablakból, hogy mit rendetlenkednek, miért nem hagyják aludni, — mire a következő két választ kapta:

— Hallja, ha aludni akar, ne az ablakba feküdjön, hanem az ágyba!

— Maga beszél rendtelenségről? Mi rendes ivók vagyunk, de ha maga rendes polgár volna, régen az ágy-

ban feküdne és hortyogna, ahelyett, hogy itt kiabál!
A komoly polgár megsemmisülve távozott az ablaktól s én, mint filozófikus szemlélő, kénytelen voltam igazat adni a megtámadhatatlan okfejtésnek...

Lendvai István.